

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙΛΕΛΕΡ	ΤΑΞΗ: Γ΄, Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021 - 2022...
Θεματική	ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Υποθεματική	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ
ΒΑΘΜΙΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Γ΄ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
Τίτλος	Μαθαίνω Για Τα Ζώα		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • καλλιέργεια των δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα. • γνωριμία με τις κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται τα ζώα. • καταγραφή των ζώων , των αναγκών και των συνηθειών τους. • Περιγραφή των εξωτερικών μερών των ζώων και σύνδεση τους με τη χρησιμότητα τους. • εντοπισμός των ζώων υπό εξαφάνιση και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη κάποιων ζώων. • ευαισθητοποίηση γύρω από το θέμα της εγκατάλειψης ζώων. 		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • δεσμεύονται στη διερεύνηση θεμάτων που αφορούν τα ζώα, • διατυπώνουν προσδοκίες και ερωτήματα που θα ήθελαν να απαντήσουν μέσω του εργαστηρίου για τα ζώα, • περιγράφουν κατοικίδια ζώα που έχουν στο σπίτι τους ή στο σπίτι της γιαγιάς και του παππού, • αναγνωρίζουν τη συναισθηματική 	<p>Οι άνθρωποι και τα ζώα</p> <p>(3 ώρες)</p>	<p>Οι μαθητές/τριες μπαίνουν στην τάξη ενώ ακούγεται τραγούδι για ένα ζώο και όλοι κάνουν ό,τι κάνει ο/η εκπαιδευτικός που δραματοποιεί το τραγούδι. Σταδιακά τον ρόλο του εμπυχωτή μπορεί να πάρει κάποιο άλλο παιδί, ενώ όλα τα υπόλοιπα κάνουν ό,τι κάνει αυτό μέχρι να ολοκληρωθεί το τραγούδι.</p> <p>Σε κύκλο κάθε μαθητής/τρια που πιάνει ένα μικρό πλαστικό ζωάκι αναφέρει ένα (αγαπημένο του) ζώο.</p>

σχέση
ανθρώπων και
ζώων.

		<p>Σε απλά κινητικά παιχνίδια οι μαθητές μιμούνται κινήσεις και χαρακτηριστικά (αγαπημένων) ζώων, γίνονται ελέφαντες που περπατούν αργά, γύπες με φτερά και γαμψάνυχια, φίδια που σέρνονται στη γη. Κάθε μαθητής/τρια μιμείται ένα ζώο και οι υπόλοιποι πρέπει να καταλάβουν ποιο ζώο μιμείται ο/η συμμαθητής/τριά τους.</p> <p>Σε κύκλο οι μαθητές/τριες με καταιγισμό ιδεών αναφέρουν όσα θα περίμεναν και θα ήθελαν να μάθουν σχετικά με τα ζώα, πιθανόν και με τη μορφή ερωτημάτων.</p> <p>Ο/η εκπαιδευτικός έχει ζητήσει από τα παιδιά να του/της να φέρουν οι μαθητές/τριες φωτογραφικό υλικό που έχουν οι ίδιοι/ίδιες δημιουργήσει με κατοικίδια ζώα στο σπίτι τους ή/και στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς. Με αφορμή τις φωτογραφίες οι μαθητές/τριες περιγράφουν τα κατοικίδια τους, ανάγκες και συνήθειές τους. Αναστοχάζονται πάνω στη σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στους ανθρώπους και τα ζώα εστιάζοντας σε συναισθήματα.</p> <p>Σε κύκλο οι μαθητές/τριες σχολιάζουν πώς</p>
--	--	--

		<p>τους φάνηκε το 1^ο εργαστήριο και ποια ήταν οι πιο διασκεδαστικές στιγμές και τι καινούριο έμαθαν. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές/τριες για το «ημερολόγιο» του προγράμματος και ξεκινούν τη δημιουργία του (λεπτομέρειες στην ενότητα «Αξιολόγηση Εργαστηρίου»).</p>
--	--	--

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • παρατηρούν ζώα και συμπεριφορές ανθρώπων, • καταγράφουν ζώα, ανάγκες και συνήθειές τους, • αξιολογούν και αναστοχάζονται πάνω στη δουλειά τους. 	<p>Τίτλος... Ζώα στο σχολείο και στη γειτονιά</p> <p>3 ώρες</p>	<p>Οι μαθητές/τριες περιηγούνται στους εξωτερικούς κυρίως χώρους του σχολείου αρχικά. Παρατηρούν και καταγράφουν , με σκίτσα, ζωγραφιές ή λέξεις μέσα από το σχολείο τα ζώα που κυκλοφορούν στον περιβάλλοντα χώρο έξω από αυτόν. Περιγράφουν προφορικά συμπεριφορές των ζώων, όπως τα περιστέρια που τρώνε σπόρους, οι γάτες που αναζητούν τροφή στα σκουπίδια. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να καταγράψει ηχητικά τα λόγια των μαθητών/τριών. Κάνουν μια βόλτα στη γειτονιά. Παρατηρούν ζώα, ανάγκες και συνήθειές τους, συμπεριφορές ανθρώπων. Στην τάξη πια συγκεντρώνουν τα δεδομένα και ιδανικά δημιουργούν ταμπλό με φωτογραφίες, ευρήματα και συμπεράσματα ως προς τα χαρακτηριστικά των ζώων που συνάντησαν, τις φωλιές τους, τις συνήθειές τους.</p>
---	---	--

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ταξινομούν ζώα σε μεγάλες κατηγορίες, • εντοπίζουν κριτήρια με βάση τα οποία δημιουργούνται ταξινομήσεις με βάση τον τόπο όπου ζουν (θάλασσα, δάσος, κήπος, αγρόκτημα, σπίτι...), • συνεργάζονται, • λαμβάνουν από κοινού αποφάσεις σε ομάδες, • υποστηρίζουν τις θέσεις τους • ταξινομούν σε δύο κατηγορίες ζώα που γεννούν μικρά (θηλαστικά) και ζώα που γεννούν αυγά (ωοτόκα). 	<p>Τίτλος..... Ταξινομίες ζώων</p> <p>3 ώρες</p>	<p>Οι μαθητές/τριες, χωρίζονται σε ομάδες. Θεσπίζονται οι κανόνες λειτουργίας των ομάδων, όπως ο τρόπος λήψης αποφάσεων, καθώς και οι κανόνες συλλειτουργίας των ομάδων μέσα στην τάξη, όπως ότι είναι σημαντικό να συνεργαζόμαστε μιλώντας χαμηλόφωνα ώστε να μην ενοχλούμε τις υπόλοιπες ομάδες. Μεγάλα κανσόν σε διαφορετικά χρώματα απλώνονται στην τάξη. Σε κάθε κανσόν υπάρχει γραμμένος ο τίτλος μιας κατηγορίας ζώων μαζί με μια χαρακτηριστική εικόνα. Μπορεί να είναι ζώα της θάλασσας, ζώα της στεριάς, ζώα που πετούν... Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει και δίνει οδηγίες. Στις τριάδες τους οι μαθητές/τριες παίρνουν ένα πακέτο με κάρτες/εικόνες ζώων και τις ταξινομούν σε κατηγορίες αφήνοντας τις εικόνες στο κανσόν που ταιριάζει. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία οι ομάδες αιτιολογούν, γιατί άφησαν τις εικόνες τους στο κάθε κανσόν και αναστοχάζονται στην ολομέλεια της τάξης σχετικά με τα κριτήρια, με τα οποία αποφάσισαν και</p>
--	--	--

αν χρειάζεται να αναπροσαρμόσουν την επιλογή τους.

Οι μαθητές/τριες συζητούν για τη διάκριση θηλαστικών και ωτόκων ζώων. Με εικόνες δημιουργούν μια νέα ταξινομία. Στη συνέχεια καλούνται να δημιουργήσουν σύντομους αυτοσχεδιασμούς, υιοθετώντας ρόλους όπως της μαμάς κασίικας, της μαμάς γουρουνίτσας, μέσα από τους οποίους οι μαμάδες γνωστών παραμυθιών συζητούν για τις περιπέτειες των παιδιών τους... Αντίστοιχα δημιουργούνται κι άλλοι αυτοσχεδιασμοί με πρωταγωνιστές τα τρία γουρουνάκια ή τα επτά κατσικάκια, τα οποία μιλούν για τις μαμάδες τους.

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • περιγράφουν τα εξωτερικά μέρη ενός ζώου: κεφάλι, σώμα, αυτιά, μύτη, ουρά... • συνδέουν εξωτερικά μέρη των ζώων με τη χρησιμότητά τους και ιδιαίτερες ικανότητες όπως φτερά – πετάνε, βράγχια – επιβιώνουν στο νερό. 	<p>Τίτλος... Τα εξωτερικά μέρη των ζώων και η χρησιμότητά τους</p> <p>3 ώρες</p>	<p>Σε εικόνες ή ζωγραφιές ζώων οι μαθητές διακρίνουν τα μέρη του σώματος διαφορετικών ζώων όπως ο σκύλος, ο ελέφαντας, η χελώνα, η σαρδέλα... Κολλάνε τις εικόνες σε κανσόν. Κόβουν τις εικόνες χωρίζοντας τα μέρη του σώματος ζώων (κεφάλι, σώμα, αυτιά, μύτη, ουρά...). Όποτε κάποιος τελειώνει τη δουλειά του πριν τους άλλους, μπορεί να πάει στη γωνιά με τα εκπαιδευτικά παιχνίδια και να ασχοληθεί με τα παζλ των ζώων.</p> <p>Με αφορμή τον μύθο του Αισώπου για την αλεπού και το λελέκι, ξεκινά ένας προβληματισμός για τη χρησιμότητα κάποιων εξωτερικών μερών των ζώων.</p> <p>Με αφορμή την προηγούμενη ταξινόμηση οι μαθητές/τριες συζητούν για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ζώων που τους επιτρέπουν, για παράδειγμα, να ζουν στη θάλασσα ή στη στεριά, να πετούν ή να έχουν ιδιαίτερες ικανότητες. Αξιοποιούν αντιστοιχίσεις σε ψηφιακά εργαλεία.</p>
--	--	--

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • διακρίνουν τη χρησιμότητα των φωλιών, • σέβονται τις φωλιές των ζώων, • εντοπίζουν ζώα υπό εξαφάνιση, • αναφέρουν ζώα που δεν υπάρχουν πια και αιτίες εξαφάνισής τους, • εντοπίζουν ανθρώπινες δραστηριότητες που θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη κάποιων ζώων, <p>προτείνουν λύσεις στο πρόβλημα.</p>	<p>Τίτλος... Τα «σπίτια» των ζώων - Ζώα υπό εξαφάνιση</p> <p>3 ώρες</p>	<p>Το εργαστήριο ξεκινά με το ερώτημα: Πού μένουν τα ζώα;</p> <p>Οι μαθητές παρατηρούν φωλιές χελιδονιών, μυρμηγκιών στην αυλή του σχολείου ή σε μια βόλτα στη γειτονιά. Αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο με την καθοδήγηση του/της δασκάλου/ας.</p> <p>Φτιάχνουν με διάφορα υλικά απλές μακέτες (με χαρτί, πλαστελίνη κ.λπ.) που αναπαριστούν φωλιές ζώων (σε δέντρα, σπηλιές, σπιτάκια σκύλων κ.λπ.). Αναζητούν φωλιές άλλων ζώων σε φωτογραφίες.</p> <p>Ο/η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει κάρτες που στη μία τους πλευρά εμφανίζονται ζώα και στην πίσω πλευρά αναφέρεται αν πρόκειται για ζώα υπό εξαφάνιση και κάποιες πολύ βασικές πληροφορίες εικονογραφημένες. Οι μαθητές/τριες, σε ομάδες, καλούνται να βρουν τα ζώα υπό εξαφάνιση. Κάθε φορά που σηκώνουν μια κάρτα κάποιος μαθητής ή κάποια μαθήτρια ο/η εκπαιδευτικός διαβάζουν τις πληροφορίες στην πίσω πλευρά της κάρτας.</p> <p>Ακολουθεί συζήτηση για τις αιτίες εξαφάνισης ζώων. Οι μαθητές/τριες προτείνουν λύσεις για τη μείωση του</p>
---	---	---

φαινομένου.

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ευαισθητοποιούνται γύρω από το θέμα της εγκατάλειψης ζώων, • συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις, <p>εντοπίζουν περιπτώσεις κακοποίησης ζώων.</p>	<p>Τίτλο Τα αδέσποτα ζώα - Ζώα σε αιχμαλωσία - Κακοποίηση ζώων</p> <p>3 ώρες</p>	<p>Οι μικροί μαθητές με καταιγισμό ιδεών αναφέρουν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αδέσποτα ζώα. Προφορικά συνεχίζουν τη φράση «Αν ήμουν ένα αδέσποτο σκυλάκι στον δρόμο...».</p> <p>Συζητούν, σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις για την υποστήριξη των αδέσποτων ζώων της γειτονιάς του σχολείου. Περιγράφουν πώς πλησιάζει κάποιος ένα αδέσποτο ζώο στον δρόμο.</p> <p>Μαζεύουν το φαγητό που τους περισσεύει ή για οποιονδήποτε λόγο δε θέλουν να φάνε και να το προσφέρουν σε αδέσποτα ζώα της γειτονιάς. Επίσης, συμφωνούν να αφήνουν νερό για τα αδέσποτα σε συμφωνημένα σημεία.</p> <p>Ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει το βιβλίο του Χόρχε Μπουκάι (2011) «Ο αλυσοδεμένος ελέφαντας», Αθήνα: OPERA. Ιδανικά οι εικόνες του βιβλίου μπορούν να μεταφερθούν σε μια παρουσίαση (π.χ. σε PowerPoint) προκειμένου να παρακολουθούν καλύτερα οι μαθητές την αφήγηση και για να απολαύσουν την εξαιρετική εικονογράφηση του Γκούστι. Με αφορμή</p>
---	--	---

το βιβλίο ξεκινά
συζήτηση για
κακοποιημένα ζώα και οι
μαθητές καλούνται να
αναφέρουν τέτοιες
περιπτώσεις. Ενδεικτικές
περιπτώσεις που μπορούν
να αναφερθούν είναι ζώα
στο
τσίρκο, σε ζωολογικούς
κήπους,
πειραματόζωα σε
εργαστήρια, ζώα που
χρησιμοποιούνται σε
αγώνες όπως
ταυρομαχίες ή στον
ιππόδρομο, ζώα που τα
σκοτώνουν για να πάρουν
τα δόντια, το
, το
δέρμα τους... Οι
μαθητές/τριες συζητούν
πώς θα μπορούσαν να
βοηθήσουν ένα ζώο που
έχει τραυματιστεί ή
διατρέχει για τον
οποιοδήποτε λόγο
κίνδυνο η ζωή του ή ένα
ζώο που κακοποιείται.

<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αποτιμούν την εμπειρία τους στο πλαίσιο του εργαστηρίου (θετικά – αδύναμα σημεία, οφέλη, δυσκολίες), • διατυπώνουν προσδοκίες για μελλοντικά εργαστήρια. 	<p>Διάχυση Αξιολόγηση / αναστοχασμός του εργαστηρίου των ζώων</p> <p>(3 ώρες)</p>	<p>Μπορεί να δημιουργηθεί ένα παραμύθι με ήρωες ζώα, να εικονογραφηθούν από τους μαθητές/τριες οι διάφορες σκηνές, ο/η εκπαιδευτικός να βοηθήσει γράφοντας κάτω από τις ζωγραφιές τα βασικά σημεία της ιστορίας.</p> <p>. Το παραμύθι θα μπορούσε να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου.</p> <p>Προσκαλούνται συμμαθητές/τριες από άλλα τμήματα ή τάξεις του σχολείου, γονείς και φίλοι και τους παρουσιάζεται η δουλειά για τα ζώα. Τέλος, οι μαθητές/τριες ζωγραφίζουν ή/και γράφουν τις καλύτερες στιγμές τους στο εργαστήριο για τα ζώα. Σε κύκλο ξαναβλέπουν το «ημερολόγιο» του προγράμματος. Αναστοχάζονται και πάνω στον τίτλο του προγράμματος. Για ποιον λόγο επιλέχθηκε ο τίτλος: «Φροντίζω τα ζώα»; Συζητούν σημαντικές στιγμές, παρουσιάζουν τις ζωγραφιές τους, μιλούν για όσα τους άρεσαν, πράγματα που έμαθαν και πιθανές δυσκολίες που συνάντησαν. Αναστοχάζονται στην ολομέλεια για μελλοντικά εργαστήρια και διατυπώνουν προτάσεις.</p>
---	---	--

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Μελέτης

Περιβάλλοντος Σύνδεση με εργαστήρια δεξιοτήτων φορέων όπως:

- Δες τη ζωή μέσα από τα μάτια ενός ακηδεμόνευτου σκύλου (ΑΜΚΕ Ζω.Ε.Σ.)
- Με τις χελώνες στη θάλασσα (ΑΡΧΕΛΩΝ)
- Ομάδα Δράσης Μαθητών για την Προστασία των Ζώων Συντροφιάς (ΔΙΚΤΥΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ)
- Ομάδα Δράσης Μαθητών για την Προστασία Όλων των Ζώων (ΔΙΚΤΥΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ)
- Το παράπονο των ζώων (QualityNet Foundation)
- Ευαισθητοποίηση για τη Φιλοζωία (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ)

Ενδεικτικά βίντεο

<https://www.youtube.com/watch?v=y41bXahQVLk> □ ένα βίντεο σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο για μικρά παιδιά

<https://www.youtube.com/watch?v=Yli9U1uvUJs> □ τραγούδι «Το Ελεφαντάκι» του Γιώργου Χατζηπιερή -και εκτέλεση του Φοίβου Δεληβοριά από τη συλλογή τραγουδιών «Ο Τεμπέλης Δράκος»

<https://www.youtube.com/watch?v=lZHGm2Xhf1E> □ Πιγκουίνοι – Ο μαγικός κόσμος των ζώων, καθώς και όλη η σειρά βίντεο της Disney με τίτλο «Ο μαγικός κόσμος των ζώων»

Ενδεικτικά ψηφιακά εργαλεία

<https://www.jigsawplanet.com/> - για έτοιμα παζλ ή για παζλ που μπορούν οι μαθητές/τριες μετην υποστήριξη του εκπαιδευτικού να δημιουργήσουν

<https://kahoot.com/> - για παιχνίδια αξιολόγησης (πολλαπλών επιλογών, σωστό ή λάθος...)

Σημειώσεις:

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥΣ ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΟΠΟΤΕ ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΚΟΠΙΜΗ.ΕΓΙΝΕ ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ, ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ, ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

